

عنوان مقاله:

هفت قلعه؛ حماسه شیعی ناشناخته‌ای از قرن پنجم هجری

محل انتشار:

متن شناسی ادب فارسی، دوره 11، شماره 3 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

میلاد جعفرپور - دانش آموخته دکتری گروه زبان و ادبیات فارسی، پردیس علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه یزد، یزد، ایران

خلاصه مقاله:

متون حماسی فارسی یکی از انواع مهم و اثرگذار در تحقیقات ادبی است. شناخت و تصحیح دست‌نویس‌های متروک این متون نقش تعیین‌کننده‌ای در بهتر نمایان کردن تاریخ ادبیات ایران دارد. با توجه به منابع موجود، تعدّد و تنوع حماسه‌های دینی بیش از دیگر وجوه حماسی دیده می‌شود؛ اما فقر شناخت و پژوهش در حماسه‌های دینی فارسی سبب شده است مشخصات و وضعیت بسیاری از این آثار ارزشمند همچنان نامعلوم باقی بماند. این جستار در پی معرفی یکی از مهم‌ترین حماسه‌های دینی فارسی است. حصون السبعة یا هفت قلعه یکی از روایت‌های داستانی کهن ادب عربی در سده پنجم هجری است که نقل آن را ابوالحسن بکری برپایه محوریّت مجاهدات امام علی (ع) در غزوة خیبر ترتیب داده است. این تئنگاری ویژه، نخستین روایت مستقل موجود از آزمون هفت‌خان در ادبیات فارسی و عربی است؛ همچنین از نظر قدمت و سابقه پیدایش، مانند علی‌نامه، نخستین حماسه منثور شیعی به شمار می‌رود که برخی از نسخه‌های ترجمه منثور و منظوم فارسی آن از سده دهم هجری موجود است. نویسنده در این پژوهش با توجه به ویژگی‌های برجسته حماسه هفت قلعه کوشید تا در بخش نخست، ابوالحسن بکری، ویژگی‌های دوران زندگی و آثار او را معرفی کند؛ در بخش دوم نیز گزارشی از برخی جنبه‌های مهم روایت هفت قلعه، کردارهای پهلوانی و عیاری امام علی (ع) و چکیده‌ای از روایت ارائه شد. بر این اساس تا امروز امام علی (ع) دهمین شخصیتی است که هفت‌خانی را در ادب فارسی پشت سر گذاشته است.

کلمات کلیدی:

حماسه منثور، ابوالحسن بکری، هفت قلعه، هفت‌خان، امام علی (ع)

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1183019>

